

## کرسی زبان فارسی: ابزار توسعه ایران فرهنگی

بهرام نوازی\*

عوامل گوناگونی برای معرفی هویت ایرانی وجود دارد که سنت‌های مشترک فرهنگی و ریشه‌های تاریخی، دین و ارزش‌های اجتماعی، اقتصاد و روابط تولید، سرزمین، دولت از جمله اینها است. اما مهم‌ترین نشانه بارز این هویت، زبان و ادبیات فارسی است که در طول گذر زمان به صورت شفاهی و مکتوب هویت ایرانی را از خطر سقوط محفوظ نگاه داشته و به صورت‌های مختلفی به بقای خویش ادامه داده است به طوری که در سال ۱۸۷۲ در نشست ادیبان و زبان‌شناسان اروپایی در برلین، زبان فارسی در کنار زبان‌های یونانی، لاتین و سانسکریت به عنوان زبان‌های کلاسیک جهان برگزیده شد.

کاربرد زبان فارسی هیچ‌گاه محدود به مرزهای ایران ملی نوین نبوده است بلکه به عنوان نمادی از هویت تاریخی و فرهنگی ایران در یک مجموعه بزرگتری به نام ایران فرهنگی نیز رواج داد و نه تنها زبان رسمی کشورهای ایران و تاجیکستان و یکی از زبان‌های رسمی کشور افغانستان است بلکه با احتساب گویشوران فارسی در هند و پاکستان، تعداد فارسی‌گویان جهان به حدود ۱۱۰ میلیون تن برآورد شده است.

از اینها گذشته سیل تقاضاهای روزافزونی است که از سوی ملل مختلف جهان برای فراگیری زبان فارسی برای تجارت، آموزش و دیگر مقاصد مسالمت‌آمیز صورت می‌گیرد که نمونه‌های بارز آن را می‌توان در چین، روسیه، اروپا، آمریکا و کشورهای عربی مشاهده کرد. این مقاله در تلاش است تا نقش کرسی زبان فارسی را به عنوان ابزاری در جهت تقویت جایگاه ایران فرهنگی بزرگ تبیین نماید نویسنده در تدوین این اثر علاوه بر منابع کتابخانه‌ای و اسناد رسمی آشکار از مشاهدات عینی نیز بهره برده است.

**کلیدواژه‌ها:** زبان فارسی، ایران فرهنگی، هند، پاکستان، هویت.

\* عضو هیئت علمی گروه علوم سیاسی دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره).